

Skal 5G få konkurrere som bredbånd på lik linje med fiber og andre kabler?

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 15.12.2021

NKOM – Nasjonal kommunikasjonsmyndighet – styrer konkurransen og ressursfordelingen innen telekomsektoren. Nå ber NKOM om innspill – med frist 18. januar – til sin nye utredning om hvordan konkurransen skal styres.

Det kan virke som om dette ikke angår deg overhodet, men det gjør det. For saken gjelder ikke minst hvilken rolle 5G skal få framover. Det er noe NKOM vurderer utelukkende utfra konkurransehensyn, ikke utfra miljøhensyn – selv i en tid der stadig flere forstår at denne teknologien er en miljøgift som både gir mennesker, insekter og andre skapninger helseproblemer. Det er ganske enkelt uansvarlig og i strid med så vel grunnlov som miljøkonvensjoner.

Derfor bør du bruke sjansen til å si din mening. Det kan gjøres ganske kort, og her får du noen tips.

«Trådløst bredbånd» vil si 5G

Joda, selvsagt har vi visst lenge at 5G-teknologien har ambisjoner om å konkurrere med fiber og andre kablede kommunikasjonsløsninger. Og mange har erfart at når de får melding fra Telenor om at kobberkablene skal legges ned, får de melding om «fast trådløst bredbånd», med bilde av en slags gammeldags bordtelefon med en antenne på. Telenor pusher trådløse løsninger.

Gjennom lover og forskrifter er det også gjennomført såkalt «teknologinøytralitet». Det vil si at kablede og trådløse teknologier og nettverk skal likestilles.

Men nå vet vi bedre enn da disse lovene og forskriftene ble vedtatt. Også NKOM er nå kjent med at de trådløse teknologiene kloden rundt møtes av fagfolks innvendinger basert på forskningsstudier i fleng, og det henger tunge rettsaker over FCC, USAs tilsvarende reguleringsmyndighet. Også bransjens ingeniører har nå fått med seg dette, selv om de antakelig ikke riktig tror det kan være slik. Dokumentasjonen er tilgjengelig. Det er bare å lese seg opp.

Teknologinøytraliteten må bort

Vi vet nå at trådløse teknologer skader fugler, insekter, dyr og mennesker. Vi vet at de er en vesentlig årsak bak biedøden. Disse teknologiene er slett ikke miljønøytrale og må reguleres som miljøgifter.

5G bør derfor ikke få lov til å vokse i fri konkurranse med kablede løsninger. NKOM må som offentlig etat innse at stråleverket, som NKOM overlater helse- og miljøvurderingen til, baserer seg på retningslinjer som ikke holder faglig brukbare mål, og som både er i direkte brudd med EU-systemets krav til hvordan risiko skal vurderes og styres, til hvordan føre-var-prinsippet er formet, og til allmenn kunnskap innen miljømedisin.

(Dersom du er jurist eller av andre grunner har interesse for detaljene, så ta en titt på

Mats Dämvik and Olle Johansson: Health Risk Assessment of Electromagnetic Fields: A Conflict between the Precautionary Principle and Environmental Medicine Methodology, REVIEWS ON ENVIRONMENTAL HEALTH VOLUME 25, No. 4, 2010. Du kan lese sammendraget og eventuelt kjøpe den fra <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/reveh.2010.25.4.325/html>.)

Når NKOM er gjort klar over at DSAs vurderinger baserer seg på sviktende grunn, og at DSA åpenbart ikke klarer å gjøre noe med dette selv, må NKOM selv ta ansvar, slik alle andre etater også må gjøre. Hvis ikke må krefter utenfra – forskere, politikere, jurister, eller miljøvernere og folk som er opptatt av helse – hjelpe NKOM til å innse dette.

Teksten jeg har sendt inn i dag

En orientering om høringen samt de relevante høringsdokumentene finner du på <https://www.nkom.no/aktuelt/nkom-inviterer-til-innspill-om-produktmarkedsavgrensning-til-nye-analyser-av-bredbandsmarkedene>

Fordi mitt innspill adresserer det overordnede prinsippet om teknologinøytralitet og miljøkonsekvenser av trådløse teknologier, behøver jeg ikke gjennomgå de deler av dokumentasjonen som gjelder konkurranselovgevingen og ulike konkurrenters stilling i ulike markeder.

Slik lyder teksten jeg har sendt inn i dag til firmapost@nkom.no. Som du vil se, gjentar den mye av det du nettopp har lest:

Høringsinnspill om produktmarkedsavgrensning til nye analyser av bredbåndsmarkedene

Et sentralt premiss i analyser av bredbåndsmarkedene er prinsippet om teknologinøytralitet.

Det er nå omfattende dokumentert at trådløse teknologer skader fugler, insekter, dyr og mennesker. Vesentlige deler av flere mekanismer er kjent. Epidemiologiske studier foreligger. Dokumentasjon om dette er oversendt NKOM ved flere tidligere anledninger. Vi vet nå også at mobilkommunikasjon er en vesentlig årsak bak biedød (colony collapse disorder). Vi vet også at omfanget av virkningene er stort nok til å vekke vesentlig bekymring i relevante biologiske og medisinske fagmiljøer.

Disse teknologiene er derfor slett ikke miljønøytrale og må reguleres som miljøgifter.

I spørsmålet om produktmarkedsavgrensning er per dato teknologinøytralitet lagt til grunn. Med den kunnskap vi i dag har om miljøvirkningene både av den lavfrekvente pulsingen som med nødvendighet følger med all trådløs kommunikasjon gjennom modulering, og om biologiske og fysiske egenskaper ved flere av de frekvenser som er planlagt eller allerede tatt i bruk til trådløs kommunikasjon, er det direkte uansvarlig, i konflikt med etiske standarder, som f.eks. ISO 26000 for organisasjoners samfunnsansvar, og i konflikt med Gr.l. § 112 om NKOM ikke selv undersøker de mulige miljøkonsekvenser av teknologiene, tar initiativer til å få endret dagens syn på teknologinøytraliteten, og tar initiativ til å informere om usikkerhetene omkring miljøvirkningene, nå som NKOM gjentatte ganger er varslet og dokumentasjon er framlagt.

5G bør utfra dagens kunnskap om så vel allerede konstaterbare skadevirkninger og om potensielle skadevirkninger på helse og miljø, ikke tillates å vokse i fri konkurranse med kablede løsninger.

Det er på tide å erkjenne at strålevernetaten, DSA, som NKOM overlater helse- og miljøvurderingen til, baserer seg på retningslinjer som ikke holder faglig brukbare mål, og som både er i direkte brudd med EU-systemets krav til hvordan risiko skal vurderes og styres, til hvordan føre-var-prinsippet er formet, og til allmenn kunnskap innen miljømedisin.

Som dokumentasjon i tillegg til en rekke referanser sendt inn i tidligere uttalelser, viser jeg kun til følgende få dokumenter:

En analyse av EU-direktivets krav stilt opp mot hvordan risikoevaluering og -styring foregår innen EU- (og EØS-området) på dette feltet, og at de to er i motstrid:

Mats Dämvik and Olle Johansson: Health Risk Assessment of Electromagnetic Fields: A Conflict between the Precautionary Principle and Environmental Medicine Methodology, REVIEWS ON ENVIRONMENTAL HEALTH VOLUME 25, No. 4, 2010. Du kan lese sammendraget og eventuelt kjøpe den fra <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/reveh.2010.25.4.325/html>.)

følgende artikkel i [Natur und Recht](#), et tidsskrift for miljøjuss, der lederen for den tyske Advokatforeningens miljøjussutvalg, prof. Müggenborg, retter sterk kritikk mot utbyggingen av 5G. Han betegner 5G som «åpenbart uforsvarlig», og kritiserer EUs beslutninger på feltet for «uforståelige» utfra kunnskapsstatus på feltet:

Müggenborg, HJ. Das Vorsorgeprinzip beim Ausbau von G5. NuR 43, 16–20 (2021). <https://doi.org/10.1007/s10357-020-3785-z>

juristen Christian F. Jenssens utredning om 5G-utbygging i forhold til enkelte sentrale miljøkonvensjoner, gjengitt i

Einar Flydal og Else Nordhagen (red.): «5G og vår trådløse virkelighet – høyt spill med helse og miljø», Z-forlag, 2019, 590 sider.

en uredning fra Europaparlamentets utredningsstab, EPRS, til parlamentets medlemmer om 5G og skadevirkninger:

Miroslava Karaboytcheva: Effects of 5G wireless communication on human health, European Parliamentary Research Service PE 646.172 – February 2020, norsk oversettelse: https://einarflydal.com/?smd_process_download=1&download_id=38233

Med vennlig hilsen

Einar Flydal
fhv. forsker og senior strategirådgiver i Telenor ASA
cand. polit. og Master of Telecom Strategy and Technology Management

den 12.12.2021